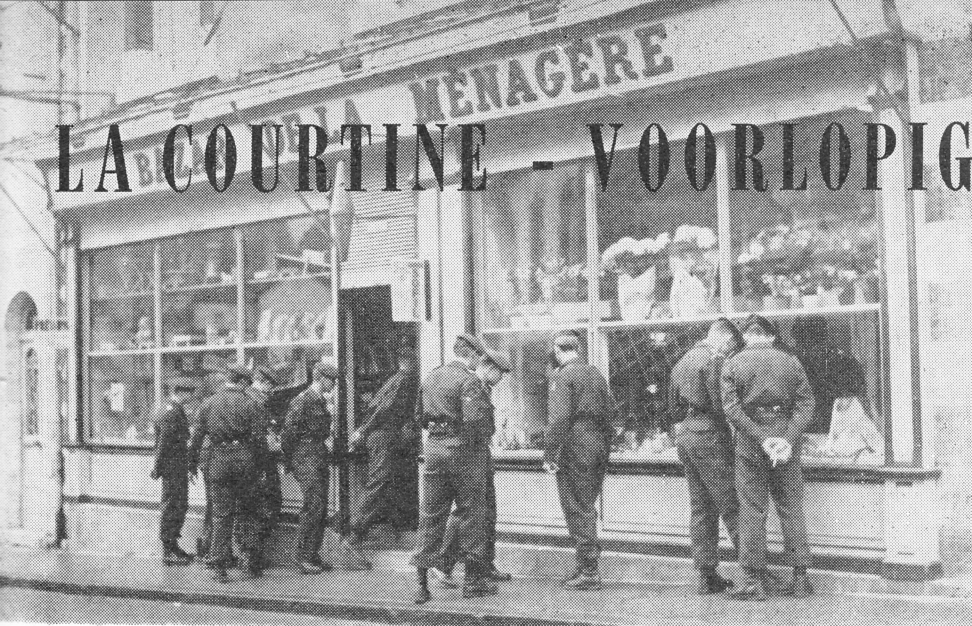

LA COURTINE - VOORLOPIG

- VERLATEN

DE eerste oefenperiode van Nederlandse troepen in La Courtine is geëindigd. Van juni tot eind oktober hebben de gevechtsgroepen van de 1e en 4e Divisie er hun leertijd gehad, met als laatste de 43 gevechtsgroep en onderdelen van de 42 gevechtsgroep. De laatste gevechtsgroefoefening, die deze onderdelen hebben uitgevoerd, behoort tot de zwaarste, die er hebben plaatsgevonden ten gevolge van de winterse weersomstandigheden. Gedurende de eerste negen dagen van november zijn zij in verschillende groepen, met als laatste ook de vaste kampstaf, over de weg naar Nederland teruggetrokken. Het was wellicht geen afscheid voorgoed.

Het laatste gezicht van La Courtine

NA de stoffige hitte van de zomer, het felle onweer en de lange lauwe regens, nu het laatste gezicht, dat La Courtine tegen de Nederlandse troepen trekt: mistbanken sluipen langs de roodbruine bomen van de hellingen naar de dalen om van de wegen plekken vol grijs verraad te maken. Een eind verder hangt herfstige druilerigheid koud tussen de lage huizen. La Courtine. Modderslierten en talloze remsporen van vele autobanden wijzen er de weg naar het kampement. Daar tocht de wind ijzig tussen de ilots. Modder tekent verder het beeld: rijen jeeps, als het ware vuilbruin bespoten, bespatte achterbakken van DAF's, klodders vette bagger aan laarzen en broekspijpen.

De bataljons zijn teruggekomen van de grote gevechtsgroefoefening, die deze week heeft gewoed tussen en op de woestehuvels en onder de regen, in een knagende koude en zelfs... enige buien sneeuw. Vermoeidheid heeft hier en daar strepen getekend op gezichten. Voorlopig heeft iedereen „balen" van La Courtine. Na zo'n week of drie, vier op zijn minst willen ze wel 's naar huis. Er heerst een stemming van: na wat wij nu meegemaakt hebben kan ons niets meer gebeuren, staan wij voor niets meer. Zó was het bij de mannen van 44, 45, 46 en 47 Batinf, 42 Afdva, 105 Commando-troepencie en 41 en 101 Bat. zware tanks.

Burgemeester Besse van La Courtine in gesprek met Commandant 4 Div. gen.-maj. v. d. Veen

En uit de verhalen, die nu los smelten rondom de gloeiende potkacheln in de ilots komen de lange klotsnatte nachten, zonder eten in een schuttersputje, weer te voorschijn. De verkleumde, druipende figuren, die toch nog een aanval presteren moeten. De hospitaaltenten, waar de door de koude bevangen soldaten op peil werden gebracht. Het ontwaken tussen de plotselinge sneeuwhoppen. De vette mist tijdens de laatste aanval vol onzekerheid van commandanten, die zich vergeefs trachtten te oriënteren. De infanterist, die zei: „En tòch is het moreel van onze compagnie zó", de duim omhoog —, toen hij in een tent van een tankbataljon was bijgekomen van de kou. Over al deze mannen was het dat de commandant 43 Gevechtsgroep, kolonel Coors, verklaarde: „Na wat we hier meegemaakt hebben, heb ik respect voor hen gekregen. Er is enorm veel gepresteerd. Als ik iemand zou willen noemen, dan zou ik hier zeggen het verbindingspersoneel. Dat peloton van 41 Verbindingsbataljon, dat bij mij was ingedeeld, heb ik dan ook mijn erkentelijkheid in een aparte gevechtsgroeporder betuigd". Men zou kunnen verwachten, dat deze oorlog van La Courtine — iemand, die het beruchte Ardennenoffensief in de Tweede Wereldoorlog had meegemaakt zei later, dat het daar wat op had geleken — de ziekenzaal opmerkelijk zou doen bevolken, maar kapitein-arts Smit van de 42e Gevechtsgroep, die er de scepter zwaaide, had er slechts enkele tientallen en hield daar niet meer dan 6 van over op de dag van het vertrek naar Nederland. „Ik ben vier en een half jaar bij de parate hap en daarmee negen maal in het buitenland geweest, maar ik heb nog nooit zo'n laag percentage gehad", zei hij.

Ondanks de zware omstandigheden zijn er deze periode geen ongelukken met dodelijke afloop gebeurd. Het militaire wegverkeer was een speciale zorg van de kampcommandant, kolonel H. Holl, die ervoor zorgde, dat iedere chauffeur bij zijn rijopdracht een papier met een waarschuwing mee kreeg. Op dit papier stond te lezen, dat, indien men met één wiel in de bermgeul raakt, men dan in ieder geval niet moet proberen door méér gas

FRANSEN

ZEGGEN:

„AU REVOIR"

Eerst goed kijken, dan kopen

te geven weer op de weg te komen. Deze op het eerste gezicht nogal voor de hand liggende raad werd gegeven omdat uit bestudering van voorgekomen ongelukken was gebleken dat veelal in deze hoek de fout had gezeten.

Toch waren er angstige ogenblikken geweest. Zo als op die zondag, toen er 400 wagens vol militairen op uit waren om te passagieren en een onverwachte dikke mist over het hoogland neerstreek. De kampcommandant had veel lof voor de chauffeurs. Een belangrijk aandeel in het transport heeft het 112 Transportbataljon uit Nunspeet gehad, dat ook veelal 's zondags in touw was voor het rijden van excursies. Die wagens, die dagelijks naar Clermont Ferrand reden, maakten het mee, dat zij bij de Puy de Dome genoodzaakt waren een omweg te maken, hiertoe gedwongen door de sneeuw.

De Puy zelf, ongetwijfeld een goede bekende voor wie eens een tocht naar Clermont Ferrand heeft gemaakt, was zelf ook totaal wit en zal het wel blijven tot het voorjaar. De Fransen in het hoogland vertelden, dat het dit jaar nogal meeviel. Het had ook al volop winter kunnen zijn in La Courtine met — naar zij zeiden — wel eens meer dan een meter sneeuw. La Courtine had dus nog een ernstiger gezicht kunnen trekken bij het afscheid.

Iets concreets kopen

VOOR wie hier begin november vertrok en niet binnenkort zou afzwaaien was het vertrek misschien een „au revoir". Een gemeend „au revoir" hebben ook de inwoners van La Courtine in het hart. Burgemeester Antoine Besse was best tevreden met de Nederlandse invasie in zijn dorp. Het was bij voorbeeld goed voor de „commerce", de handel. En men ziet ze weer lopen, de Nederlandse militairen, met of zonder strepen of sterren, in de paar straten van La Courtine, op zo'n middag voor het ver-

Monsieur Blary, de dorpsomroeper, kondigt het afscheidshal in het „Casino” aan, dat ook goede zaken deed

trek naar Nederland, zoals er méér van dergelijke middagen dit jaar zijn geweest. In clubjes slenteren zij langs etalages en etalagetjes, want iets moeten zij toch uit Frankrijk mee terug nemen.

De Bar Universel, dicht bij de uitgang van het kamp, wedijvert in Hollandse belangstelling met de Bazar de la Ménagère ernaast, waar de kleine vrouw achter de toonbank best tevreden is. „Iederéén is tevreden in La Courtine”, weet zij te vertellen. De Hollanders preferen haar gekleurde prentbriefkaarten. Nee, die zwart-witte gaan niet zo best. Ze kan geen Nederlands praten, maar weet wel bij voorbeeld „drie'onderd” te zeggen als het om franken gaat. Veel houtsnijwerk uit de omgeving verkoopt ze en een buitengewone belangstelling blijken briefkaarten in een lijstje achter glas met een thermometer ernaast, te hebben.

In de verschillende café's en hotels — La Courtine heeft een 70-tal van die etablissementen — mag men ook niet klagen. Rustig, zeggen de „patrons”, rustig, die Nederlandse soldaten. Van hun landgenoten hebben ze wel anders meege- maakt.

„Wij zijn militairen wel gewend”, zegt burgemeester Besse. „Maar nog nooit hebben wij een prettige samenwerking meegemaakt. Als er volgend jaar weer Nederlandse onderdelen komen, zijn wij van plan hun wat te bieden, een aantal festiviteiten, volksdansen, enzovoort. Wij hopen ook, dat velen, nu zij deze streek hebben gezien, hier hun vakantie komen doorbrengen. In de oorlog hebben wij hier bij voorbeeld veel gevluchte Belgen gehad en zij komen nu nóg. Er is ons één ding opgevallen: de Nederlandse soldaten zijn over het algemeen niet geneigd om ons Franse eten eens te proberen, al was het alleen maar eens om te proeven.”

Buiten lopen de troepjes militairen. Zij kijken eens hier en kijken eens daar. Bij de coiffeur naar de „Bourgeois”, of bij de Alimentation naar de flessen, of bij de Bazar naar de koperen Eiffeltorentjes. Zij hebben niet veel geld en zij willen het goed besteden. Aan iets concreets. Over het algemeen worden zij niet „geflest”. Toch zijn er een paar artikelen, waarvan de prijs iets hoger ligt dan die in het volgende dorp zal zijn. Maar men kan aannemen dat het slechts enkele gevallen zijn.

Ook enkele omliggende gemeenten hebben geen reden tot klagen. Zij verzochten de daar door de oefeningen aange- richtte schade vergoed te krijgen in de vorm van het uitvoeren van openbare werken. Dat kon geregeld worden en zo ontstonden met Nederlandse bulldozers en graders twee nieuwe onverharde wegen in dit deel van Frankrijk. Een van ruim 2,5 km lengte, die het dorpje Bourcharresse (gemeente Clairavaux) verbindt met Queyriaud (gemeente Poussanges), en een tweede weg van Dimpoux naar Basseville. Poussange was met dit alles zo blij dat het nog geld toe wilde geven. De

eerste weg werd onmiddellijk „Route du Trèfle” — „de weg van het klaverblad”, naar het embleem van de vierde divisie — genoemd, en als de plannen tot uitvoering komen, zal het begin ervan gesierd worden door een smeedijzeren klaverblad. De kranten hadden lovende artikelen over de Nederlandse militairen.

De weg terug

ZONDAG 1 november vertrokken de kwartiermakers voor de verschillende stopplaatsen op de weg naar Nederland — te Bourges en Mourmelon — al naar het noorden. Het betrof hier voornamelijk mannen, die in de stopplaatsen tevoren gereed zouden moeten staan om te helpen bij het tanken van de grote karavaan van de volgende dag. De terugtocht naar Nederland geschiedde verspreid over de eerste 9 dagen van november. Met het vertrek vielen o.m. ook de laatste loodjes op te knappen van het detachement van 102 Technische dienst bataljon. Het detachement, dat 5 maanden in La Courtine heeft gezeten (10 dagen verlof gehad) en dat gemiddeld een 300-tal werkopdrachten per maand uitvoerde, restte nu nog een 60-tal wagens met chassisbeschadigingen op de trein te zetten benevens de gebruikte tanks — 60 in totaal —, tanktransporteurs, bulldozers en dergelijk zwaar materieel! Op maandag 2 november opende het 45 Bataljon infanterie als eerste de grote uittocht uit La Courtine.

Vertrek van de kwartiermakers naar Bourges op 1 november

Een aparte kolonne met de eenheden bestemd voor de komende plechtigheden te Parijs, had reeds een eigen weg naar het noorden gekozen.

De totale terugreis is, evenals de heenreis, zonder ernstige mankementen verlopen. Van alle zijden kon men lof horen over de verkeersregeling door de Franse Circulation Routière en over de regelingen in de tussenstations te Bourges en Mourmelon. Het vertrek en de aankomst aldaar geschiedde reeds in het duister.

Ook de troepen, die op 5 november uit Parijs vertrokken, hadden een voorspoedige terugreis. Het 41 Tank bataljon en de Commandotroepencompagnie reden in één ruk door (plm. 550 km) naar hun respectievelijke woonplaatsen Amersfoort en Roosendaal, terwijl de compagnie van 47 Batinf te Oirschot overnachtte.

Geschenk van 1 Lk aan La Courtine

NED. VLAGGEMAST IN FRANS KAMP

EEN vlaggemast op een breed voetstuk van sierbetonnen tegels staat thans in het kamp van La Courtine als een uiting van Nederlandse erkentelijkheid voor de goede samenwerking met en gastvrijheid van het Franse leger.

De mast, die geplaatst is op het plein voor de officiersmess, is een geschenk van het 1e Legerkorps en werd bekostigd uit ingezamelde gelden in deze eenheid. Zij werd ontworpen door vaandrig A. Haak en met uit Nederland aangevoerde materialen uitgevoerd door een groep van 11 man onder leiding van sergeant D. Visser, allen van het 11 Geniebataljon. Een aparte steen geeft in inscriptie aan: „1959, 1er CA Néerlandais” (CA = corps d'armée).

Een dag na de beëindiging van de laatste gevechtsgroepoefening, zaterdag 31 oktober, vond de plechtige aanbidding van dit geschenk plaats door de commandant van 1 Lk, luit.-generaal P. Gips, aan de commandant van het 4e Région Militaire, de in Bordeaux zetende generaal-majoor De Labarthe, in wiens bevelsgebied La Courtine valt.

De plechtigheid vond plaats rondom de kort tevoren gereedgekomen vlaggemast op het door hoge dennen omgeven plein, waar een erewacht van het 47 Bataljon infanterie, onder commando van kap. E. Boekholt, en de Johan Willem Friso Kapel met een Franse hoornbla-

Voor het eerst gaat de Nederlandse vlag in top van de nieuwe vlaggemast

Nederlandse onderscheidingen voor Franse officieren, uitgereikt door luit.-gen. Gips

zer stonden opgesteld. Tot de aanwezige autoriteiten behoorden o.m. de prefect van Guéret, de onderprefect, de burgemeester van La Courtine en vele Franse officieren, die allen het plein bereikten langs een erahaag van leden van de 105 Commandotroepencompagnie.

(Vervolg pag. 8 onderaan)

(Vervolg van pag. 7)

Bij de vlaggemast hadden twee Franse onderofficieren met de Franse vlag plaatsgenomen naast de twee marechaussee's II L. v. d. Wal en O. v. As, die de Nederlandse vlag in handen hielden.

Het sein voor de vlaghijsing werd gegeven door de Franse hoornblazer, waarop de twee Franse onderofficieren de muts afnamen en de „tricolore” hesen. Na de Marseillaise, gespeeld door de JWF-kapel, ging het Nederlandse rood-wit-blauw omhoog. De vlaggemast is uitgevoerd met een zogenaamde „zaling”, een dwars-stok, zodat de twee vlaggen daaraan naast elkaar kunnen wapperen.

Met enige waarderende woorden over de samenwerking met de Franse militaire autoriteiten droeg generaal Gips het geschenk over aan generaal De Labarthe, die in zijn dankwoord zijn

appreciatie voor „tenue” en „élan” van de Nederlandse militair tot uiting bracht.

Decoraties

OP het gazon voor het gebouw van de Franse vaste kampstaf vond vervolgens de uitreiking plaats van Koninklijke onderscheidingen aan een aantal Franse militairen als blijk van waardering voor hun werk ten behoeve van de Nederlandse oefeningen.

Glimmend gepoetst, alsof zij niet zojuist een gevechtsgroepoefening van vijf dagen achter de rug hadden, stonden hier in carré opgesteld de B en Ost compagnie van 47 Batinf, nu tezamen met een eskadron van 41 Tankbataljon en de 105 Commandotroepencie. Na de ceremoniële inspectie van deze troepen door generaal Gips en generaal De Labarthe reikte eerstgenoemde de on-

derscheidingen uit.

Tot commandeur in de Orde van Oranje Nassau met de zwaarden werd benoemd de Franse kolonel Joube, in wiens bevelsgebied La Courtine valt. De kampcommandant van La Courtine, majoor Loisy, en die van Mourmelon, majoor Petitjean, werden benoemd tot Officier O.N. met de zwaarden. Kapitein Saladin van de vaste kampstaf van La Courtine werd benoemd tot Ridder O.N., met de zwaarden. De ere-medaille in goud werd verleend aan „l'adjutant-chef” Besnard (Bourges), adjudant Minary (Mourmelon) en adjudant Decroches van het kamp van La Courtine.

Na afloop vond een defilé voor de gedecoreerden plaats, onder commando van majoor L. de Hartog, hetgeen keurig verliep en waarbij de commando's opvielen door het defileren met de karabijn in draaghouding.